

Næringslivet og pressen.

8 artikler om „Kretsens erobringstokt“

Direktør Lorentz Vogt

Et meget viktig ledd i Kretsens maktpolitikk var dens erobring av kontrollen med næringslivet. Direktør Thagaard var en av Kretsens mest betrodde menn. Han hadde deltatt i dens arbeid den hele tid, bl. a. også i forberedelse av kommuneordningen og av rettsoppgjøret. Men kontrollen med næringslivet var nu engang hans spesialitet. Det er kjent, hvorledes han ved frigjøringen fikk vedtatt sin Lex Thagaard. Den kom på fallrepel, — men var vel forberedt. Man har villet gi direktør Thagaard eneansvaret for loven — men med urette, for om han har spilt en betydelig rolle ved dens utarbeidelse. Loven er sterkt i kontakt med den kollektivistiske ånd, som preget Kretsen. Man finner den samme åndsretning bl. a. i fellesprogrammet om enn i avdempet form.

Lovens næringspolitiske side har vært diskutert så meget, at den her kan forbigåes. Men den har en maktpolitisk side av vesentlig betydning. I det ølebbikk næringslivets menn blir avhengige av offentlige velvilje, taper de sin frimodighet. I tillegg til de nødvendige importreguleringer har Lex Thagaard bidratt til å dæmpe den offentlige diskusjon. Der behøver ikke å være øvet trykk. Selve muligheten av at der kan taes repressaller i det stille er nok. Aviser og tidsskrifter merker det i den ulyst særlig næringslivets menn bar til å delta i offentlige diskusjoner. Kanskje har denne løv mer enn noen annen bidratt til å hindre enhver kritikk av Kretsen.

Kretsens forhold til pressen er et kapittel for sig.

S. C. Hahmer var en av de gamle idealistiske innstilte pressemenn, som så sitt virke som en lysoppgave. I en av sine faste taler for pressen pleide han

å si: La regjeringen være korrump, La Stortinget være korrump. La domstolene være korrump — men gi mig en fri presse og jeg skal rense samfundet. Hans ideal var den frie britiske presse, hans stolthet å være korrespondent for „Times“.

Var hans ord en overdrivelse, inneholdt de allike en sannhet. En presse, som ikke alene er fri, men også har sin frimodighet i behold er til alle tider et sterkt korrektiv mot misbruk. Denne frimodighet merket man like til den første tid efter frigjøringen og ennå er den langt fra tilstede som før krigen. Kretsen har her hatt sin finger med i spillet og har sitt ansvar. Ved frigjøringen blev Norsk Telegrambyrås ledelse lagt i hendene på Kretsens betrodde mann. Den almindelige presse blev stanset og erstattet av fellesaviser, som fikk velledning og råd av Kretsen. Senere fikk man de enkelte aviser igjen, men underkastet en papirrasjonering som falt noe for kort ut for de enkelte aviser. Der kunde vel ikke påvises noen tendens, men selve reguleringen føltes som en avhengighet. Den føltes som et trykk og har utvilsomt nedsatt frimodigheten særlig den første tid, da linjene skulde trekkes op. Papirrasjoneringen eksisterer ennå. Den burde vært ophevet for lenge siden. et norske avisforbruk er så lite i forhold til den samlede produksjon, at den «luksus» kunde vi ha undt oss.

Der har også vært visse tendenser til å slå ned kritikk. Da påtalemyndighet og domstol gjorde Fanebust til martyr i hans kamp for et renere rettsoppgjør istedenfor å behandle ham som en almindelig injurant blev begått en av de feil, som overbeviste publikum om at «Kretsen» herskertendenser ennå står i full blomst. Beslagleggesen av «Romsdals Budstikke» var ikke bedre.

Begge deler røper tendenser med roten rot i norsk lynne og norsk forfatning.

LORENTZ VOGT.

Til Medlemmer høiret

Bystyrevalget står i For å gi hvert enkelt forslag navn på personer skal forelegges på Høiret tidligere kommunevalg tilsluttet Tønsberg Høiret. Alle forslag, som m innsendes til formannen bergs Blad innen man

Til Tønsbergs

Underskrifteren for slagsliste som skal fore

1.
2.
3.
4.
5.

Tønsber

Medlem

Adresse

En katas for lande

„hvis bondel knækker sal

På Høirekvinnens fremholdt fru Moy N hun syntes det viktigst aktivisere kvinnene og løsningen av lands mange, tunge probleme innlagt vann og elekt

en jeg ser
a noe som
esporene u
i mannens
etter ham

For små og store

BAR

op skulde vært inne i
— Nei, vet du hvad
vasker vi oss pent i
Der kom Lise også
itt kakodelg. — Hva
skal jeg lage på disse